Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 17. Warszawa, dnia 10 lipca 1939 r. Rok XXII.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. Cena egzemplarza 1 zł. 25 gr.

Prenumeratę należy wpłacać na konto P.K.O. Nr 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.".

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (intendentura) Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników wyłącznie za zaliczeniem pocztowym.

Ogłoszenia o wydawnictwach związanych z zagadnieniami administracji państwowej przyjmowane są wyłącznie na warunkach podanych w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewn. z dn. 31 stycznia 1938 r. Nr 4, poz. 14 po uprzednim wpłaceniu należności na konto czekowe Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. Nr 30197 z podaniem tytułu wpłaty.

Ceny ogłoszeń: cała strona 50 zł, 1/2 str. 30, 1/4 str. — 15 zł.

Redakcja zastrzega sobie prawo odmowy umieszczenia ogłoszenia w całości lub jego części bez podania motywów.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org.

Prawny Tel. 220-20. Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 29—30.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 53—57.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

139.

OKÓLNIK Nr 29

z dnia 5 lipca 1939 r.

o pozostawianiu w kraju dokumentów wojskowych osób wyjeżdżających za granicę.

(Nr AP. 128/109)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych komunikuje, że od obowiązku uzyskiwania zaświadczeń z K. R. U. o zdeponowaniu dokumentów wojskowych, zwalnia się pracowników P. L. L. „Lot", udających się za granicę w sprawach służbowych przedsiębiorstwa.

W związku z tym paszporty pracowników P. L. L. „Lot" należy zaopatrywać w adnotację (podłużną pieczęć), przewidzianą w ust. 2 lit. a) okólnika Nr 15 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 7, poz. 45 z r. 1939).

Ministerstwo prosi o wydanie potrzebnych zarządzeń.

(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

140.

OKÓLNIK Nr 30

z dnia 7 lipca 1939 r.

o zasadach polityki pracowniczej w samorządzie terytorialnym

(Nr SS. 40/180-2)

Do

P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Ponieważ uregulowanie spraw pracowniczych w drodze ustawodawczej ulega dalszej zwłoce, a polityka pracownicza związków samorządowych wykazuje szereg braków, wywołując licznie skargi pracowników i mnożąc procesy sądowe, uważam za celowe podać względnie przypomnieć wszystkim zarządom związków samorządowych oraz władzom nadzorczym wytyczne polityki pracowniczej, którymi powinny się kierować, a które w pewnej mierze były już przedmiotem zarządzeń i zaleceń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

1. Dobór pracowników — podnoszenie kwalifikacyj

Przywiązując wielką wagę do pracy związków samorządowych, której jakość zależy przede wszystkim od jakości elementu pracowniczego, podkreślam konieczność jak najstaranniejszego doboru pracowników. W tym celu związki samorządowe przy przyjmowaniu pracowników ściśle przestrzegać powinny przepisy o kwalifikacjach pracowników.

Przy obsadzaniu siłami młodymi pierwszeństwo winni mieć kandydaci, wykazujący się specjalnymi studiami w zakresie samorządu, jak absolwenci Wydziałów Samorządowych Wyższych Uczelni, Liceów Administracyjnych bądź Instytutu Pracy Samorządu Terytorialnego. Aktualną jest nadal sprawa dokształcania personelu pracowniczego. W akcji tej szczególnie ważną rolę odgrywa Instytut Komunalny w Warszawie. Związki samorządowe, kierując odpowiednich kandydatów na organizowane przez Instytut kursy, powinny zapewniać im płatne urlopy.

Należy stwierdzić, iż do akcji dokształceniowej niedostateczną dotychczas wagę przykładają zarządy miast, w szczególności miast małych i średnich. O ile można by usprawiedliwić stosunkowo nieznaczą ilość pracowników z miast dużych korzystających ze wspomnianych kursów, organizowaniem dokształcania we własnym zakresie, o tyle miasta małe powinny w większym stopniu wykorzystywać organizowane przez Instytut kursy.

2. Indywidualna rewizja statutu etatu stanowisk służbowych

Przyjmowanie nowych pracowników powinno zasadniczo odbywać się w ramach statutów etatu stanowisk służbowych. W każdym razie pracowników, pracujących dłużej niż 5 lat, należy objąć statutem etatu stanowisk służbowych. W związku z tym zajść może potrzeba rewizji statutu etatu stanowisk służbowych celem objęcia nim stanowisk utrzymywanych od szeregu lat i posiadających wszelkie cechy stałości. W tych przypadkach odstępstwo od statutu wzorowego z 1925 r. można uznać za uzasadnione, a odchylenie takie wobec upływu kilkunastu lat od wydania wzorowego statutu — usprawiedliwione w niektórych związkach samorządowych. Przy tej sposobności zwracam uwagę na niedopuszczalność periodycznego przedłużania okresu próbnego w tych przypadkach gdy pracownik pełni funkcje stałe. Przyjmowanie pracowników na czas określony stosowane być powinno jedynie w stosunku do pracowników przyjętych do spełnienia określonej pracy bądź prac sezonowych.

3. Czas pracy — urlopy wypoczynkowe.

Czas pracy w urzędach związków samorządowych powinien być określony tak, jak w urzędach państwowych. Stałe zatrudnianie pracowników samorządowych w godzinach nadliczbowych jest nie zawsze rezultatem szczupłości personelu i stale wzrastających agend samorządu terytorialnego, lecz często złej organizacji pracy i nieodpowiedniego doboru pracowników. Tam gdzie stan taki istnieje należy dążyć do bezwzględnego usuwania przyczyn wadliwego urzędowania. Zasadniczo praca w godzinach nadliczbowych może mieć miejsce jedynie w przypadkach i okresach szczególnego nasilenia i wówczas praca taka powinna być w miarę możliwości finansowych i budżetowych związku samorządowego wynagradzana.

Przypominam również o konieczności zapewnienia pracownikom możności wykorzystania ustawowych lub statutowych urlopów wypoczynkowych. Urlop jest nie tylko indywidualnym prawem i potrzebą pracownika, lecz leży w interesie służby, gdyż pozwala na coroczne odświeżanie sił, a tym samym utrzymanie należytej wydajności pracy. Zwracam tu uwagę na szkodliwą praktykę wynagradzania za niewykorzystany urlop, która to praktyka powinna być zaniechana.

Wskazówki powyższe odnoszą się oczywiście do normalnego okresu i nie można by ich stosować w całej rozciągłości w chwili obecnej, wymagającej specjalnego nasilenia pracy z uwagi na potrzeby obronności Państwa. Jestem głęboko przeświadczony, iż w zrozumieniu swych zadań cały aparat administracji komunalnej nie tylko stanie na ich wysokości, lecz nie będzie szczędził dalszej ofiarnej pracy bez oglądania się na godziny urzędowe i wynagrodzenia za pracę nadliczbową.

4. Stabilizacja i rozwiązanie stosunku służbowego.

Pracownik samorządowy powinien pracować w atmosferze stabilizacji stosunku służbowego, nie mającej jednak nic wspólnego z zupełną nieusuwalnością czy bezkarnością. Stworzenie tej atmosfery leży w interesie publicznym. Z tych też względów zwracam szczególną uwagę na konieczność oględnego traktowania spraw zwolnień pracowników. Przy zwalnianiu pracowników przełożeni związków samorządowych powinni ściśle stosować się do miejscowych statutów służbowych, a w braku statutu zwolnienie pracowników umysłowych przyjętych na czas nieograniczony może w zasadzie mieć miejsce jedynie w przypadkach, przewidzianych w art. 32, 33, 36 i 37 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. 35, poz. 232). Zwolnienie dyscyplinarne powinno być poprzedzone postępowaniem dyscyplinarnym, zapewniającym obwinionemu prawa strony i możność podjęcia środków obrony. Pomijam tu zagadnienie praw funkcjonariuszów o publiczno-prawnym stosunku służbowym na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego, które to prawa muszą być w pełni zachowane.

Podkreślam z całym naciskiem niedopuszczalność narażania związków samorządowych na koszty procesów sądowych, spowodowane nierozważnym zwalnianiem pracowników. Stwierdziłem przypadki narażania związków samorządowych na wypłatę poważnych odszkodowań i przedwczesnych emerytur oraz duże koszty procesowe jedynie wskutek zaniedbań formalnych lub zbytniej pochopności przy zwalnianiu pracowników. W razie stwierdzenia takich przypadków należy przełożonych związków samorządowych pociągać do osobistej odpowiedzialności.

5. Awanse.

Pracownik samorządowy powinien mieć możność awansowania. Przy obsadzaniu więc wolnych stanowisk należy brać pod uwagę przede wszystkim pracowników czynnych w danym związku samorządowym odpowiednich na dane stanowiska. Pierwszeństwo powinni mieć pracownicy wyróżniający się szczególnie wydajną pracą i dużą przydatnością służbową, a wśród nich przede wszytkim — posiadający wymagane kwalifikacje naukowe, spośród zaś pracowników będących w jednakowych warunkach — pierwszeństwo mieć powinni posiadający większą wysługę lat.

Sprawę kwalifikacyj naukowych dla starych pracowników należy traktować w tych przypadkach oględnie i liberalnie. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych szczególnymi względami służby, uważam za możliwe zmianę statutu etatu stanowisk służbowych przez podniesienie dla danego stanowiska w ramach obowiązujących przepisów grupy uposażenia bądź zastosowania przepisów § 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 118, poz. 1073). Postanowienia organów związków samorządowych w tym względzie wymagają oczywiście zatwierdzenia odnośnych władz nadzorczych i mogą być dokonywane jedynie w ramach możliwości budżetowych.

6. Zagadnienia uposażeniowe.

Przypominając wytyczne, zawarte w piśmie okólnym z dnia 31 grudnia 1938 r. o przewidywaniach budżetowych związków samorządowych na rok 1939/40 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 38, poz. 235), a dotyczące dodatku komunalnego i podatku specjalnego, uważam za dopuszczalne w ramach możliwości budżetowych, by związki samorządowe zwracały w razie stwierdzonej potrzeby opłatę szkolną za dzieci swych pracowników; dotyczy to zwłaszcza gmin wiejskich i małych miast, gdy dzieci pracowników uczęszczają do szkół, znajdujących się poza miejscem pracy rodziców.

W przypadkach, gdy pracownik samorządowy przechodzi z jednego związku samorządowego do innego, przejście takie powinno się odbyć za uprzednią pisemną zgodą zarówno pracownika, jak i obu związków samorządowych, przy czym gdy przejście dokonywane jest w interesie służby, uważam za słuszne zwrócenie pracownikowi kosztów przeniesienia; wydatek z tego tytułu powinny by pokryć związki samorządowe w drodze porozumienia.

Specjalnej uwadze i trosce władz nadzorczych polecam warunki bytu pracowników samorządowych w związkach położonych na obszarze Centralnego Okręgu Przemysłowego, w ośrodkach o rozbudowujących się zakładach przemysłowych, jak w powiatach: niżańskim, tarnobrzeskim, mieleckim, rzeszowskim, dębickim oraz w mieście Kraśniku i Sandomierzu z przyległymi okolicami. W ośrodkach tych uważam za możliwe w razie potrzeby przekroczenie norm dodatku komunalnego, określonych w cytowanym piśmie okólnym o przewidywaniach budżetowych. Celowym się może też okazać przyznanie niektórym kategoriom pracowników świadczeń w naturze np.: mieszkania, opału i światła itp., po cenie odpowiednio zniżonej.

Jeżeli zagadnienie oddłużenia pracowników samorządowych jest dotychczas bolączką w poszczególnych większych związkach samorządowych, to należało by poddać pod rozwagę zainteresowanych związków samorządowych i organów komunalnych kas oszczędności kwestie umożliwienia pracownikom spłaty zobowiązań przez zorganizowanie specjalnego funduszu oddłużeniowego w KKO, utworzonego ze środków obrotowych, z którego mogłyby być udzielane pożyczki na dogodnych dla pracowników warunkach. Potrzebna by tu jednak była duża oględność i rozwaga, by nie narazić interesów KKO i nie dopuścić do zbędnego nowego zadłużenia się pracowników.

7. Ubezpieczenie emerytalne.

Pracownik samorządowy nie może być pozbawiony należnych mu z miejscowych funduszów emerytalnych lub instytucyj ubezpieczeń społecznych świadczeń czasowych lub trwałych (emerytalnych) wskutek zaniedbań lub wadliwej działalności związku samorządowego. W tym względzie należy zwrócić baczną uwagę na gospodarkę związków samorządowych funduszami emerytalnymi, w szczególności na konieczność zapewnienia płynności dla lokat i rezerw.

Specjalny zaś nacisk kładę i czynię w tym względzie przełożonych związków samorządowych osobiście odpowiedzialnymi za skrupulatne i terminowe zgłaszanie pracowników do ubezpieczenia oraz regularne uiszczanie składek ubezpieczeniowych, gdyż uchybienia w tym względzie powodowały niejednokrotnie niezawinioną utratę przez ubezpieczonych nabytych praw do zaopatrzenia i przewlekłe oraz kosztowne procesy sądowe.

W końcu nadmieniam, iż zasady niniejszego okólnika w niczym nie mają naruszać obowiązku ścisłego przestrzegania przepisów o zatrudnieniu w związkach samorządowych osób zasłużonych w walkach o niepodległość oraz osób, którym przysługuje pierwszeństwo przy obsadzaniu posad w samorządzie.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

141.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. o odznakach i mundu-

rach (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam Towarzystwu Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych (Warszawa, al. Ujazdowskie 20 m. 8) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki według załączonego wzoru *).

Odznaka może być używana:

a) na szyldach, papierach i legitymacjach;

b) jako odznaka członkowska do noszenia w klapie.

Za odznaki Zarząd pobierać może jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów nie więcej jednak niż 1 zł 50 gr.

Wydawanie odznaki osobom nie będącym członkami stowarzyszenia jest zakazane.

(Warszawa, dnia 24 czerwca 1939 r. Nr AP. 3-322).

Za MINISTRA
(— Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

142.

PISMO OKÓLNE

z dnia 4 lipca 1939 r.

o górnej granicy wieku przy powoływaniu do spełnienia zastępczego obowiązku wojskowego

(Nr Wojsk. F. 23/2)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę, Starostw, P. Prezydenta m. st. Warszawy i P. Prezydenta m. Łodzi.

Maksymalną granicą wieku, do której trwać może powszechny obowiązek wojskowy, jest w myśl art. 42 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym wiek 60 lat. Zastępczy obowiązek wojskowy zatem, jako jeden z przejawów powszechnego obowiązku wojskowego, powinien trwać w zasadzie do 60 roku życia dla osób, które w czasie spóźnionym uregulowały stosunek do służby wojskowej.

Ze względu jednak na niecelowość powoływania do spełnienia zastępczego obowiązku wojskowego osób w starszym wieku i w związku z zarządzeniem z dnia 29 grudnia 1938 r. Nr Wojsk. C. 5/1/1 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 38, poz. 233), według którego mężczyźni urodzeni w r. 1887 i starsi, nie mający jeszcze uregulowanego stosunku do służby wojskowej, nie będą wzywani na komisje poborowe bez specjalnego zarządzenia Min. Spraw Wojskowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ustala jako górną granicę wieku, do której można powoływać do spełnienia zastępczego obowiązku wojskowego wiek 50 lat życia.

Pismo okólne z dnia 26 kwietnia 1938 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 35 poz. 262) uchyla się.

(—) Wyszyński ppłk.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

Otrzymują ponadto do wiadomości:
Min. Spraw Wojskowych—Dep. Uzupełnień.

143.

PISMO OKÓLNE

z dnia 4 lipca 1939 r.

o zwalnianiu z tytułu pracy w P. W. i O P L od zastępczego obowiązku wojskowego.

(Nr Wojsk. F. 25/2)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę, Starostw, P. Prezydenta m. st. Warszawy i P. Prezydenta m. Łodzi.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że w świetle obowiązujących przepisów o powszechnym obowiązku wojskowym uczestnictwo w pracach przysposobienia wojskowego oraz przysposobienia do celów obrony przeciwlotniczo-gazowej (OPL) i przeciwpożarowej (oppoż.) nie zwalnia od zastępczego obowiązku wojskowego.

(—) Wyszyński ppłk.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

Ponadto otrzymuje do wiadomości:
Min. Spraw Wojskowych—Dep. Uzupełnień
„ „ „ —Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i P. W.

144.

PISMO OKÓLNE

z dnia 4 lipca 1939 r.

o adresowaniu przekazów pocztowych oraz przekazów czekowych PKO.

(Nr G. B. 31/67)

Urzędom Wojewódzkim oraz Komisariatowi Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje poniżej do wiadomości i ścisłego stosowania pismo okólne Ministerstwa Skarbu z dnia 12 czerwca 1939 r. Nr D. III. 7821/4/39.

(—) Robaczewski
DYREKTOR BIURA

MINISTERSTWO SKARBU
Warszawa,
dnia 12 czerwca 1939 r.
Nr D.III.7821/4/39.
Adresowanie przekazów pocztowych oraz przekazów czekowych P. K. O.

Do

wszystkich Władz Centralnych.
w/m.

Ministerstwo Skarbu otrzymuje wiadomości od niektórych urzędów państwowych, że or-

*) nie przedrukowano.

gana pocztowe nie chcą im wydawać kwot nadesłanych przez inne władze państwowe (urzędy) przekazami pocztowymi bądź przekazami czekowymi P. K. O., ponieważ przekazy te *adresowane* są ogólnie *na władzę* (urząd), która ma podjąć gotówkę, a nie na jej *kierownika*.

Powoduje to zbędną korespondencję wyjaśniającą i opóźnienie wypłaty gotówki, gdyż organa pocztowe zgodnie z postanowieniami § 9 ust. 1 i 2 przepisów rachunkowo-kasowych dla władz i urzędów państwowych nie mogą wypłacić gotówki *władzy—adresatowi*, lecz wyłącznie właściwej kasie urzędu skarbowego.

Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu prosi o zwrócenie uwagi podległych władz (urzędów), że przy przesyłaniu kwot przeznaczonych na pokrycie doraźnych wydatków urzędów odbierających należność (jak np. na transport aresztowanych, koszty asysty itp. przy przesyłaniu należności organom policyjnym) — przekazy pocztowe oraz przekazy czekowe P. K. O. winny być adresowane na *kierownika* urzędu zgodnie z postanowieniami § 9 ust. 3 powołanych wyżej przepisów rachunkowo-kasowych.

(—) Nowak
DYREKTOR DEPARTAMENTU

145.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam „Stowarzyszeniu b. uczestników strajku szkolnego Zachodniej Polski z lat 1901-1907" (Poznań, Wielkie Garbary 33) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki według załączonego wzoru.*)

Odznaka może być używana:

a) na szyldach, papierach i legitymacjach;

b) jako odznaka członkowska do noszenia w klapie.

Odznaka może być używana na pieczęciach stowarzyszenia z nazwą jego w otoku zgodnie ze statutem stowarzyszenia.

Za odznaki Zarząd pobierać może jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 5 zł.

Wydawanie odznaki osobom nie będącym członkami stowarzyszenia jest zakazane.

(Warszawa, dnia 5 lipca 1939 r. Nr AP. 3-301).

Za MINISTRA
(— Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

146.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi (Warszawa, ul. Kredytowa 9) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki według załączonego wzoru*) z tym, że w odznace tej na tarczy będzie umieszczony tylko emaliowany czerwony krzyż bez godła państwowego z napisem: „przod. dom. rat. san.".

Odznaka ta będzie używana przez przodowników domowych organów ratownictwa sanitarnego.

Za odznaki Zarządy Okręgów P. C. K. mogą pobierać opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 1 zł 20 gr.

Wydawanie odznaki osobom, nie będącym przodownikami domowych organów ratownictwa sanitarnego, jest zakazane.

Instrukcja Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 27 stycznia 1939 r. Nr W. 1/5-9 stanowi nierozłączną część niniejszego pozwolenia.

(Warszawa, dnia 5 lipca 1939 r. Nr AP. 3-358).

Za MINISTRA
(— Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

147.

PISMO OKÓLNE

z dnia 7 lipca 1939 r.

o wykonywaniu zarządzeń personalnych

(Nr Pers. I-208/13)

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Przypominam, że wskazane w okólnikach z dnia 1-go kwietnia 1927 r. Nr OP. 372/27 i z dnia 13 października 1930 Nr OP. 15540/2 (Zb. Zarz. Min. Spraw Wewn. str. 950, poz. 10 i str. 1002, poz. 23) terminy w jakich powinny być wykonywane zarządzenia personalne, a zwłaszcza przeniesienia na inne miejsca służbowe, obowiązują nadal bezwzględnie, przy czym mają one charakter terminów maksymalnych.

Należy zatem dążyć do tego, aby zarządzenia były natychmiast doręczane, a przeniesienia możliwie niezwłocznie przeprowadzane.

Zwracam uwagę, że wszelkie odchylenia, któreby w wyjątkowych przypadkach mogły się ewent. okazać konieczne są dopuszczalne jedynie pod warunkiem uprzedniego uzyskania mojej na to zgody.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

*) nie przedrukowano.

*) nie przedrukowano.

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 19 czerwca Nr 53 Rok 1939

Poz. 337. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 1 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie podziału terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej na okręgi i obwody inspekcji pracy.

Poz. 338. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 6 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o zmianie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 12 października 1937 r. o pożyczkach z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Poz. 339. Oświadczenie rządowe z dnia 29 kwietnia 1939 r. w sprawie przystąpienia Syjamu do umów Światowego Związku Pocztowego z dnia 20 marca 1934 r.

Poz. 340. Oświadczenie rządowe z dnia 8 maja 1939 r. w sprawie złożenia przez Szwecję dokumentu ratyfikacyjnego konwencji międzynarodowej z dnia 10 kwietnia 1926 r. o ujednostajnieniu niektórych zasad odnoszących się do przywilejów i hipotek morskich.

Poz. 341. Oświadczenie rządowe z dnia 16 maja 1939 r. w sprawie przystąpienia Urugwaju do międzynarodowej konwencji z dnia 5 lipca 1930 r. o liniach ładunkowych.

---

z 23 czerwca Nr 54 Rok 1939

Poz. 342. Ustawa z dnia 15 czerwca 1939 r. o publicznej służbie zdrowia.

Art. 1. (1) Publiczna służba zdrowia ma na celu wykonywanie pieczy nad zdrowiem ludności.

(2) Publiczna służba zdrowia obejmuje w szczególności sprawy: zwalczania chorób i zapobiegania im, zakładów leczniczych i leczniczo-zapobiegawczych, uzdrowisk, cmentarzy, opieki higieniczno-lekarskiej nad matką i dzieckiem, zwłaszcza w szkołach powszechnych i dokształcających, higieny szkolnej, wychowania fizycznego, opieki nad koloniami i półkoloniami, zaopatrywania ludności w wodę i usuwania nieczystości, dozoru sanitarnego nad artykułami żywności i przedmiotami użytku, higieny bytowania i pracy, kąpielisk, higieny środków lokomocji, nadzoru sanitarnego nad wyrobem i obrotem środków leczniczych i zapobiegawczych, aptek i drogerii, nadzoru nad zawodami czynnymi w zakresie służby zdrowia.

Art. 2. (1) Wykonywanie zadań z zakresu publicznej służby zdrowia należy do Ministra Opieki Społecznej, jeżeli ustawy szczególne nie przewidują właściwości innych ministrów oraz, stosownie do obowiązujących przepisów ustawowych, do: władz administracji ogólnej, samorządu terytorialnego, samorządu gospodarczego i instytucyj ubezpieczeń społecznych oraz innych organizacyj publicznych i społecznych.

(2) W sprawach publicznej służby zdrowia, należących do zakresu działania innych ministrów, ministrowie ci współdziałają z Ministrem Opieki Społecznej.

(3) Minister Opieki Społecznej zarządza państwowymi uzdrowiskami i zakładami badawczymi i doświadczalnymi, powołanymi dla potrzeb publicznej służby zdrowia oraz zakładami leczniczymi, nie przekazanymi w zarząd innych ministrów.

Art. 3. (1) Gminy wykonywają czynności sanitarno-porządkowe, należące do ich zakresu działania, w szczególności w sprawach zapobiegania chorobom zakaźnym i społecznym oraz ich zwalczania, w zakresie administracji rządowej.

(2) Koszty, związane z wykonywaniem czynności wymienionych w ust. (1), ponoszą gminy i Skarb Państwa w myśl obowiązujących w tej sprawie przepisów ustawowych.

Art. 4. (1) Władze administracji rządowej i samorządu terytorialnego działają w sprawach publicznej służby zdrowia przez lekarzy i inne organa.

(2) Organem fachowym powiatowego związku samorządowego w sprawach publicznej służby zdrowia jest lekarz powiatowy lub powołany przez wydział powiatowy inny lekarz. Jeżeli organem fachowym powiatowego związku samorządowego jest lekarz powiatowy, pobiera on od tego związku dodatkowe wynagrodzenie w wysokości, ustalanej przez Wydział Powiatowy.

(3) Organem fachowym gminy w sprawach publicznej służby zdrowia jest lekarz gminny (miejski, okręgowy).

Art. 5. (1) Powiatowe związki samorządowe, miasta i gminy wiejskie są obowiązane, w miarę możliwości finansowych, utrzymywać odpowiednią liczbę lekarzy i innego niezbędnego personelu fachowego (pielęgniarek, położnych, kontrolerów sanitarnych i innych).

(2) Gdy zdolność finansowa miasta, nie wydzielonego z powiatowego związku samorządowego lub gminy wiejskiej, nie pozwala według oceny wydziału powiatowego na utrzymywanie przez nie własnego lekarza gminnego (miejskiego), powiatowy związek samorządowy powoła dla 2 do 3 gmin wspólnego lekarza, jako lekarza okręgowego.

(3) Minister Opieki Społecznej może na wniosek wojewody odroczyć powołanie lekarza okręgowego, jeżeli zdolność finansowa odpowiednich związków samorządowych nie pozwala na jego utrzymywanie.

Art. 6. (1) Ośrodek zdrowia jest podstawową jednostką, zapewniającą ludności opiekę zdrowotną oraz sprawującą pieczę nad warunkami higienicznymi jej bytowania.

(2) Do zadań ośrodka zdrowia należy krzewienie higieny i podnoszenie stanu zdrowotnego ludności, a w szczególności: sprawowanie opieki higieniczno-lekarskiej nad matką i niemowlętami, dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym, zwalczanie chorób społecznych i zakaźnych, piecza nad higieną otoczenia, udzielanie pomocy leczniczej w nagłych przypadkach i udzielanie pomocy leczniczej i położniczej ubogim; ponadto ośrodki zdrowia mogą udzielać pomocy leczniczej i położniczej funkcjonariuszom państwowym, pracownikom samorządowym, osobom ubezpieczonym w ubezpieczalniach społecznych i innym na mocy specjalnych umów.

(3) Kierownikiem ośrodka zdrowia jest lekarz gminny (miejski, okręgowy) lub za zgodą wydziału powiatowego albo wojewody, jeśli idzie o miasto wydzielone, inny lekarz.

Art. 7. (1) Powiatowe związki samorządowe, miasta i gminy wiejskie są obowiązane, w miarę możliwości finansowych, zakładać, utrzymywać i prowadzić ośrodki zdrowia, niezależnie od zakładania, utrzymywania i prowadzenia niezbędnych ze względu na zdrowie ludności zakładów leczniczych, leczniczo-zapobiegawczych i innych urządzeń sanitarnych, stosownie do obowiązujących szczególnych przepisów prawnych. Do ponoszenia kosztów zakładania, utrzymywania i prowadzenia ośrodków zdrowia przez związki samorządu terytorialnego przyczyniają się instytucje ubezpieczeń społecznych, których obowiązki w tym zakresie ustala Minister Opieki Społecznej.

(2) Powiatowy związek samorządowy utworzy dla 2—3 gmin wspólny, jako okręgowy ośrodek zdrowia, w przypadku, jeżeli zdolność finansowa miasta, nie wydzielonego z powiatowego związku samorządowego lub gminy wiejskiej, nie pozwala według oceny wydziału powiatowego na założenie, utrzymywanie i prowadzenie przez nie ośrodków zdrowia.

(3) Minister Opieki Społecznej może na wniosek wojewody odroczyć założenie okręgowego ośrodka zdrowia, jeżeli zdolność finansowa odpowiednich związków samorządowych nie pozwala na jego założenie, utrzymywanie i prowadzenie.

(4) Powiatowe związki samorządowe oraz miasta wydzielone z powiatowych związków samorządowych, których stan finansowy, według oceny wojewody, nie pozwala na zakładanie, utrzymywanie i prowadzenie ośrodków zdrowia, otrzymują od Państwa pomoc w granicach kredytów, przewidzianych na te cele w budżecie Państwa, na warunkach, ustalanych przez Ministra Opieki Społecznej.

Art. 8. Wojewoda uzgadnia na podległym sobie obszarze działalność wszelkich instytucyj i organizacyj w zakresie publicznej służby zdrowia, w szczególności w zakresie ośrodków zdrowia i zakładów leczniczych.

Art. 9. Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami ustala przepisy o organizacji i szczegółowym zakresie działania ośrodków zdrowia, zasadach ich współpracy wzajemnej oraz z władzami i instytucjami rządowymi, samorządowymi, społecznymi, zakładami ubezpieczeń społecznych, leczniczymi i innymi, jak również warunki udzielania pomocy leczniczej przez ośrodki zdrowia.

Art. 10. (1) Powołuje się, jako organa doradcze i opiniodawcze:

1) dla władz rządowych:

a) przy Ministrze Opieki Społecznej — Państwową Naczelną Radę Zdrowia,

b) przy wojewódzkich władzach administracji ogólnej — wojewódzkie rady zdrowia;

2) dla władz samorządowych:

a) przy wydziałach powiatowych — powiatowe komisje zdrowia,

b) przy zarządach miast — miejskie komisje zdrowia,

c) przy zarządach gmin — gminne komisje zdrowia.

(2) Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami ustala skład, zakres działania oraz sposób urzędowania tych rad i komisyj.

Art. 11. Przepisy ustawy z dnia 12 maja 1909 r. (Dz. Ust. Kr. L. 68), normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenie wdów i sierot po nich pozostałych, stosuje się wyłącznie do lekarzy okręgowych, mianowanych na stałe przed wejściem w życie ustawy niniejszej i do ich rodzin. Wysokość uposażenia dla tych lekarzy określa właściwy związek samorządowy za zgodą Wojewody Lwowskiego. Zgody Wojewody wymaga również przenoszenie tych lekarzy w stan spoczynku.

Art. 12. Znosi się Państwową Radę do spraw uzdrowisk, a uprawnienia jej przekazuje się Państwowej Naczelnej Radzie Zdrowia.

Art. 13. (1) Ministrowi Opieki Społecznej służy prawo wydawania rozporządzeń, dotyczących wyrobu i obrotu środków leczniczych i zapobiegawczych oraz aptek i drogerii; rozporządzenia te, jeżeli nie dotyczą spraw wymienionych w art. 2 pkt 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym, będą wydawane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

(2) Kto naruszy przepisy rozporządzeń, wydanych na podstawie ust. (1), podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar. Władza może jednocześnie orzec przepadek przedmiotów, pochodzących bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa, jak również narzędzi i przyborów, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia.

Art. 14. (1) Tracą moc obowiązującą:

1) z dniem 30 czerwca 1939 r.:

a) zasadnicza ustawa sanitarna z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr 63, poz. 371),

b) austriacka ustawa z dnia 30 kwietnia 1870 r. (Dz. P. P. L. 68) o organizacji publicznej służby sanitarnej z wyjątkiem, wymienionym w ust. (2),

c) ustawa pruska z dnia 16 września 1899 r. o stanowisku lekarza powiatowego (Zb. Pr. str. 172),

d) art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 343);

2) z dniem 31 marca 1940 r. galicyjska ustawa krajowa z dnia 2 lutego 1891 r. (Dz. Ust. Kr. L. 17) o urządzeniu służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich.

(2) Do czasu wejścia w życie na obszarze województw: lwowskiego, krakowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 382), zachowują moc obowiązującą przepisy § 2 lit. b) austr. ustawy z dnia 30 kwietnia 1870 r. (Dz. P. P. L. 68) o nadzorze władz państwowych nad szpitalami i innymi zakładami leczniczymi oraz udzielaniu zezwoleń na otwieranie prywatnych zakładów leczniczych.

Art. 15. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 16. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1939 r., zaś art. 5, 7 i 11— z dniem 1 kwietnia 1940 r.

Poz. 343. Ustawa z dnia 15 czerwca 1939 r. o sprzedaży i bezpłatnym odstąpieniu niektórych nieruchomości państwowych.

Poz. 344. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 15 czerwca 1939 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o zamianie niektórych należności b. pruskich władz i instytucji agrarno-finansowych na pożyczki Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Poz. 345. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 czerwca 1939 r. o ujawnianiu w księgach gruntowych zamiany należności b. pruskich władz i instytucyj agrarno-finansowych na pożyczki Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

---

z 26 czerwca Nr 55 Rok 1939

Poz. 346. Ustawa z dnia 15 czerwca 1939 r. o Izbach Aptekarskich *).

DZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Naczelna Izba Aptekarska i okręgowe izby aptekarskie stanowią samorząd zawodu aptekarskiego, jako reprezentację zawodowych, społecznych i gospodarczych interesów zawodu aptekarskiego i rządzą się przepisami, zawartymi w ustawie niniejszej.

Art. 2. (1) Każda izba aptekarska ma osobowość prawną.

(2) Język polski jest językiem urzędowym izb aptekarskich.

Art. 3. (1) Działalność okręgowej izby aptekarskiej obejmuje obszar jednego lub więcej województw.

(2) Minister Opieki Społecznej ustala po raz pierwszy — po zasięgnięciu opinii istniejących farmaceutycznych organizacyj zawodowych — okręgi działalności i siedziby poszczególnych izb aptekarskich, a powstających po utworzeniu Naczelnej Izby Aptekarskiej, po zasięgnięciu jej opinii.

(3) M. st. Warszawa jest siedzibą Naczelnej Izby Aptekarskiej.

Sądownictwo dyscyplinarne.

Art. 20. (1) Członkowie izby, zatrudnieni w instytucjach rządowych, samorządowych, przedsiębiorstwach państwowych i instytucjach ubezpieczeń społecznych, nie mogą być pociągani do odpowiedzialności dyscyplinarnej przez sądy dyscyplinarne izb aptekarskich za swe czynności służbowe bez zgody Ministra Opieki Społecznej, a oficerowie farmaceuci i członkowie izby, zatrudnieni w instytucjach i przedsiębiorstwach wojskowych — bez zgody Ministra Spraw Wojskowych.

(2) Minister Opieki Społecznej może uprawnienia swe z mocy ust. (1) przekazywać wojewodom (Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę), a Minister Spraw Wojskowych — właściwym dowódcom okręgów korpusowych, dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, szefowi Kierownictwa Marynarki Wojennej.

Poz. 347. Ustawa z dnia 15 czerwca 1939 r. o likwidacji Kasy Emerytalnej dla robotników kolei państwowych w b. dzielnicy pruskiej.

Poz. 348. Ustawa z dnia 15 czerwca 1939 r. o ratyfikacji umowy między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką w sprawie granicznego odcinka rzeki Drwęcy.

Poz. 349. Ustawa z dnia 16 czerwca 1939 r. o ratyfikacji porozumienia między Rze-

*) W wyjątkach.

rzeczpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad w sprawie statutu prawnego Przedstawicielstwa Handlowego Związku Socjalistycznych Republik Rad w Polsce.

Poz. 350. Ustawa z dnia 20 czerwca 1939 r. o dodatkowych kredytach na rok 1938/39.

Poz. 351. Ustawa z dnia 20 czerwca 1939 r. o dodatkowych kredytach na rok 1939/40.

Poz. 352. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 15 czerwca 1939 r. o ustanowieniu okręgowych izb lekarskich: poznańskiej i pomorskiej.

Poz. 353. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 czerwca 1939 r. o rozciągnięciu przepisów policyjno-budowlanych dla gmin miejskich na niektóre osiedla gmin wiejskich na obszarze województwa łódzkiego.

Poz. 354. Obwieszczenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 14 czerwca 1939 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o świadczeniach osobistych.

Na podstawie art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 maja 1939 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o osobistych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 48, poz. 308) ogłaszam w załączniku do obwieszczenia niniejszego jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o osobistych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 858) z uwzględnieniem zmian, wynikających z dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 maja 1939 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o osobistych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 48, poz. 308) i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów.

Załącznik do obw. Min. Spraw Wojsk. z dnia 14 czerwca 1939 r. (poz. 354).

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

o świadczeniach osobistych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Art. 1.

1. Z chwilą wybuchu wojny lub zarządzenia mobilizacji powstaje z mocy samego prawa na obszarze całego Państwa obowiązek ludności wykonywania na rzecz Państwa za wynagrodzeniem robót i usług, bezpośrednio lub pośrednio potrzebnych do obrony Państwa (świadczenia osobiste).

2. Rada Ministrów może wprowadzić obowiązek świadczeń osobistych na całym obszarze Państwa lub jego części:

1) w przypadku gdy tego wymaga interes obrony Państwa stwierdzony uchwałą Rady Ministrów;

2) na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, gdy władze administracji ogólnej pośrednio współdziałające w zarządzonych ćwiczeniach wojskowych nie posiadają odpowiednich środków własnych do wykonania zadań, związanych z tymi ćwiczeniami.

Art. 2.

1. Obowiązek świadczeń osobistych trwa przez czas wojny albo też przez czas pozostawania wojska lub marynarki wojennej (ich części) w stanie zmobilizowanym. Termin ustania tego obowiązku ogłasza w drodze obwieszczenia Minister Spraw Wojskowych.

2. W przypadku, określonym w art. 1 ust. 2 pkt 1), obowiązek świadczeń osobistych trwa do czasu jego zniesienia przez Radę Ministrów.

3. Obowiązek świadczeń osobistych w przypadkach, określonych w art. 1 ust. 2 pkt 2), trwa przez czas 36 godzin, licząc od chwili zgłoszenia się powołanego do wykonywania świadczenia. Jeśli świadczenie w tym okresie czasu nie może być wykonane, obowiązek świadczenia przedłuża się do czasu jego wykonania.

Art. 3.

1. Świadczenie osobiste polega na wszelkiego rodzaju pracy ludzkiej, fizycznej i umysłowej.

2. Praca ta może być spełniana na rzecz władz rządowych lub samorządowych albo też na rzecz państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw oraz gospodarstw wiejskich, które pracują w interesie obrony Państwa.

3. Do osób, powołanych do wykonywania świadczeń osobistych na rzecz instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw oraz gospodarstw wiejskich, stosuje się w zakresie wykonywania pracy — jeśli rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej — przepisy ustawodawstwa o pracy w zakresie, ustalonym przez Ministrów: Spraw Wojskowych i Opieki Społecznej w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 4.

1. Do świadczeń osobistych obowiązani są wszyscy mieszkańcy Państwa płci obojga w wieku od ukończonych lat 17 do ukończonych lat 60 z wyjątkiem:

1) osób pełniących czynną służbę wojskową;

2) osób zwolnionych od czynnej służby wojskowej w myśl art. 121 ust. (2) ustawy

z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220);

3) duchownych wymienionych w art. 50 ust. (1) ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym;

4) posłów na Sejm i senatorów;

5) sędziów i prokuratorów sądów powszechnych;

6) funkcjonariuszów państwowych, pracowników przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe" oraz „Polska Poczta, Telegraf i Telefon", pracowników Polskiego Monopolu Tytoniowego, Państwowego Monopolu Spirytusowego i Polskiego Monopolu Solnego, pracowników instytucyj ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy z wyjątkiem lekarzy i personelu pomocniczo- sanitarnego, pracowników Francusko-Polskiego Towarzystwa Kolejowego S. A. w Paryżu, pracowników polskich przedsiębiorstw regularnej komunikacji powietrznej oraz pracowników lotnisk, otwartych do użytku publicznego, jak również pracowników obsługujących urządzenia przeznaczone do utrzymania bezpieczeństwa i porządku żeglugi powietrznej;

7) osób korzystających z prawa zakrajowości oraz zawodowego personelu obcych urzędów konsularnych i członków ich rodzin, jeżeli posiadają obywatelstwo państwa wysyłającego, z zastrzeżeniem wzajemności.

2. Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami może w drodze rozporządzenia podwyższyć dla pewnych kategoryj specjalistów granicę wieku, określoną w ust. 1 do lat 65.

Art. 5.

1. Świadczenia osobiste wykonywa się na podstawie powołania, które przeprowadzają powiatowe władze administracji ogólnej.

2. Sposób i tryb przeprowadzenia powołania określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Opieki Społecznej; rozporządzenie to może przekazać wykonywanie czynności, określonych w ust. 1, w całości lub w części zarządom gmin.

Art. 6.

1. Od wykonywania świadczeń osobistych należy zwolnić:

1) osoby niezdolne do wykonywania świadczeń osobistych wskutek choroby lub ułomności fizycznej;

2) cudzoziemców stosownie do wzajemności, opartej na umowie międzynarodowej lub faktycznie istniejącej;

3) kobiety w czasie ciąży i przez 6 tygodni po odbyciu porodu, kobiety karmiące, matki i inne kobiety, sprawujące pieczę macierzyńską nad dziećmi w wieku do ukończonych lat 13;

4) osoby, których powołanie do wykonywania świadczeń osobistych mogłoby uniemożliwić lub poważnie utrudnić wykonywanie przez nie świadczeń rzeczowych.

2. Od wykonywania świadczeń osobistych mogą być zwolnieni:

1) funkcjonariusze samorządowi i pracownicy państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw oraz gospodarstw wiejskich, które pracują w interesie obrony Państwa;

2) osoby, których powołanie do świadczeń osobistych mogłoby spowodować zagrożenie bytu bądź ich rodziny, bądź też gospodarstwa, rękodzieła, przemysłu lub handlu, stanowiącego źródło ich utrzymania;

3) osoby odbywające studia;

4) osoby kierujące instytucjami użyteczności publicznej o charakterze leczniczym i opiekuńczym.

3. Szczegółowe warunki zwolnienia od wykonywania świadczeń osobistych, tryb postępowania oraz właściwość władz orzekających o zwolnieniu określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 7.

1. Powołanych do świadczeń osobistych należy używać tylko do robót odpowiadających ich zwyczajnemu zatrudnieniu albo umysłowemu lub fizycznemu uzdolnieniu.

2. Od tej zasady można odstąpić jedynie w przypadkach nagłej konieczności, wywołanej działaniami wojennymi lub siłą wyższą, i tylko na czas rzeczywistej potrzeby.

Art. 8.

1. Osoby, powołane do świadczeń osobistych, mają na żądanie władzy stawić się do wykonania świadczenia z posiadanymi w chwili powołania własnymi narzędziami pracy, należącymi do nich środkami przewozowymi, tudzież inwentarzem pociągowym, niezbędnym dla obsługi dostarczonych przez nie środków przewozowych.

2. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, określi, które kategorie inwentarza pociągowego będą zwolnione od obowiązku ich dostarczania celem wykonania świadczeń.

Art. 9.

1. Powołanie do świadczeń osobistych następuje na podstawie zapotrzebowań zgłaszanych przez:

1) władze wojskowe, upoważnione do tego przez Ministra Spraw Wojskowych;

2) władze podległe Ministrom: Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych, Skarbu, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Opieki Społecznej oraz Poczt i Telegrafów.

2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami, określi właściwość władz (pkt 2)), zgłaszających zapotrzebowania oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 10.

W przypadku zgłoszenia jednoczesnego zapotrzebowania świadczeń osobistych przez władze wojskowe i inne władze państwowe — pierwszeństwo w zaspokojeniu zapotrzebowania służy władzom wojskowym.

Art. 11.

1. Rada Ministrów może nałożyć już w czasie pokoju:

1) obowiązek zarejestrowania się — na osoby należące do pewnych zawodów i nie zwolnione w myśl przepisów rozporządzenia niniejszego od obowiązku świadczeń osobistych, jeśli uzna, że potrzebnych wiadomości, dotyczących tych osób, w innej drodze uzyskać nie można;

2) obowiązek dostarczania wszelkich danych, potrzebnych dla ustalenia, jaki personel i w jakiej ilości potrzebny jest dla utrzymania prawidłowego funkcjonowania instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw i gospodarstw wiejskich, wymienionych w art. 3 ust. 2 — na właścicieli (zarządy) tych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw i gospodarstw.

2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami, określi władze przeprowadzające rejestrację (pkt 1)) i zebranie danych (pkt 2)) oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 12.

1. Na osobach zarejestrowanych w myśl art. 11 ust. 1 pkt 1) ciąży obowiązek meldunkowy.

2. Obowiązek meldunkowy obejmuje:

1) obowiązek zawiadamiania o zmianie miejsca zamieszkania;

2) obowiązek zgłaszania się na wezwanie władzy w sprawach świadczeń osobistych.

3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami określi władze, przed którymi obowiązek meldunkowy ma być dopełniony, sposób jego dopełnienia oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 13.

1. Świadczenie osobiste wykonywa się za wynagrodzeniem. Obejmuje ono wynagrodzenie za pracę, za używanie w czasie wykonywania świadczenia własnych narzędzi, środków przewozowych oraz inwentarza pociągowego, a dla wykonywającego świadczenie poza miejscem zamieszkania lub pobytu — także koszt zakwaterowania.

2. Wynagrodzenie wypłaca się w pieniądzach. Za zgodą wykonywającego świadczenie wynagrodzenie może być wypłacone również w innej wartości.

3. Właściwości władz i tryb postępowania w sprawach roszczeń o należności z tytułu wynagrodzenia za świadczenia określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 14.

1. Wynagrodzenie za świadczenie osobiste, wykonywane bezpośrednio na rzecz władz rządowych lub samorządowych, wypłacają te władze według zasad, które określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

2. Określenie wysokości stawek wynagrodzenia mogą przekazać interesowani ministrowie podległym władzom.

Art. 15.

1. Wynagrodzenie za świadczenia osobiste, wykonywane na rzecz państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw oraz gospodarstw wiejskich, wypłacają te instytucje, organizacje, przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa wiejskie — w wysokości ustalonej w układzie zbiorowym dla danego rodzaju pracy.

2. Jeżeli układ nie określa wysokości wynagrodzenia, ustala się je na podstawie przeciętnych zarobków, pobieranych w danej miejscowości w danej gałęzi pracy. Władze właściwe do ustalenia wysokości wynagrodzenia określi rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 16.

1. Powołany do świadczeń osobistych ma prawo do zwrotu rzeczywistych kosztów przejazdu środkiem masowego przewozu z miejsca zamieszkania (pobytu) do miejsca świadczenia i z powrotem, jeżeli odległość miejsca zamieszkania (pobytu) od miejsca świadczenia wynosi więcej niż 10 km.

2. Zwrot kosztów przejazdu wypłacają władze, instytucje, organizacje, przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskie, właściwe do wypłaty wynagrodzenia za świadczenie.

3. Właściwość władz i tryb postępowania w sprawach roszczeń z tytułu należności o zwrot kosztów przejazdu określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 17.

1. Za zniszczenie, uszkodzenie lub utratę narzędzi, środków przewozowych lub inwentarza pociągowego, dostarczonych w myśl art. 8 przez powołanego do świadczeń, należy się odszkodowanie, jeżeli zniszczenie, uszkodzenie lub utrata nastąpiły bez jego winy.

2. Właściwość władz i tryb postępowania w tych sprawach określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 18.

1. Inwentarz pociągowy, dostarczony w myśl art. 8 przez powołanego do świadczeń osobistych dla celów wykonania świadczenia, korzysta z bezpłatnej opieki sanitarno-weterynaryjnej i podkownictwa.

2. Wydatki z tego tytułu ponoszą władze, instytucje, organizacje, przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskie, korzystające ze świadczenia.

Art. 19.

1. Jeżeli wykonywający osobiste świadczenia napotyka na trudności w uzyskaniu pożywienia dla siebie lub paszy dla inwentarza pociągowego, dostarczonego do obsługiwania środków przewozowych, korzystający ze świadczenia obowiązany jest dostarczyć mu na żądanie pożywienia w naturze dla niego lub paszy dla inwentarza, potrącając równowartość pożywienia lub paszy z należnego wynagrodzenia za świadczenie.

2. Normy pożywienia i paszy oraz sposób obliczenia równowartości określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 20.

1. Osoby, powołane do świadczeń osobistych i wykonywające je na rzecz władz rządowych lub samorządowych, korzystają w przypadku choroby, powstałej w czasie wykonywania świadczenia, na koszt Skarbu Państwa z bezpłatnej pomocy lekarskiej, środków leczniczych i opatrunkowych oraz leczenia szpitalnego i utrzymania.

2. Osoby, wykonywające świadczenia osobiste na rzecz państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw albo gospodarstw wiejskich, podlegają na równi z pracownikami danego zakładu pracy obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa, bądź też na równi z pracownikami korzystają ze świadczeń w przypadku choroby i macierzyństwa bezpośrednio ze strony zakładu pracy. Jeżeli jednak uszkodzenie zdrowia nastąpiło wskutek bezpośredniego oddziaływania wydarzeń wojennych w czasie wykonywania świadczenia, leczenie tych osób odbywa się na koszt Skarbu Państwa.

Art. 21.

1. Osoby, wykonywające świadczenia osobiste na rzecz władz rządowych lub samorządowych, które doznały uszkodzenia zdrowia, powodującego utratę zdolności zarobkowej z powodu choroby lub kalectwa, nabytych w czasie i wskutek wykonywania tych świadczeń, będą uważane za inwalidów wojennych lub inwalidów wojskowych, i służy im prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego w trybie i na zasadach, określonych w przepisach normujących zaopatrzenie inwalidzkie osób, które doznały uszkodzenia zdrowia na skutek służby wojskowej.

2. Osoby, wykonywające świadczenia osobiste na rzecz państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw lub gospodarstw wiejskich, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego oraz ubezpieczenia od wypadków i chorób zawodowych — na równi z pracownikami danego zakładu pracy. Osobom tym służy jednak prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego w myśl ust. 1, jeżeli doznały uszkodzenia zdrowia, powodującego utratę zdolności zarobkowej, wskutek bezpośredniego oddziaływania wydarzeń wojennych w czasie wykonywania świadczenia. Z tytułu jednego uszkodzenia zdrowia można pobierać tylko jedno zaopatrzenie, odszkodowanie lub rentę, przy czym w razie zbiegu uprawnień z tytułu tego samego uszkodzenia zdrowia służy osobom uprawnionym prawo wyboru uprawnienia korzystniejszego.

Art. 22.

Jeżeli wykonywający świadczenia osobiste poniósł śmierć z powodu bezpośrednich działań wojennych w czasie wykonywania świadczenia osobistego, pozostała po nim rodzina ma prawo do zaopatrzenia w trybie i na zasadach, określonych w przepisach normujących zaopatrzenie inwalidzkie osób, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia na skutek służby wojskowej.

Art. 23.

1. Rodzinom osób, powołanych do świadczeń osobistych na czas dłuższy niż dwa tygodnie, służy prawo do zasiłków, przewidzianych dla rodzin osób, odbywających czynną służbę wojskową, według tych samych norm i zasad.

2. Prawo do zasiłku nie służy rodzinom osób, które za świadczenia osobiste pobierają wynagrodzenie według zasad określonych w art. 15.

Art. 24.

1. Powołani do świadczeń osobistych obowiązani są w czasie spełniania tego obowiązku do posłuchu rozkazom i poleceniom przełożonych w zakresie wykonywania robót i usług, objętych obowiązkiem świadczenia.

2. W razie naruszenia tego obowiązku, wykonywający świadczenia osobiste na rzecz władzy wojskowej podlegają ukaraniu dyscyplinarnemu przez wojskowych przełożonych dyscyplinarnych i według wojskowych przepisów dyscyplinarnych, a wykonywający je na rzecz innych władz rządowych lub samorządowych albo też państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw albo gospodarstw wiejskich — ukaraniu w myśl art. 30 przez powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 25.

1. Decyzje władz wydawane w wykonaniu postanowień rozporządzenia niniejszego, są natychmiast wykonalne, jeżeli w decyzji nie jest wskazany termin późniejszy. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania zaskarżonej decyzji, jeżeli władza nie postanowi inaczej.

2. Roszczenia o należności z tytułu wynagrodzenia za świadczenia (art. 13), zwrotu kosztów przejazdu (art. 16) i odszkodowania (art. 17) mogą być dochodzone w drodze powództwa sądowego w ciągu dni 30 od dnia doręczenia decyzji właściwej władzy, wydanej w I instancji.

Art. 26.

Wszelkie pisma i dokumenty w sprawach dotyczących świadczeń osobistych są wolne od opłat skarbowych.

Art. 27.

1. W czasie wojny Naczelny Wódz ma prawo stawiania Rządowi wiążących postulatów w sprawach świadczeń osobistych oraz prawo zgłaszania zapotrzebowań na świadczenia osobiste na obszarze całego Państwa. Prawo zgłaszania zapotrzebowań służy również władzom (organom) wojskowym wskazanym przez Naczelnego Wodza.

2. Naczelny Wódz może zastrzec sobie wykonanie na obszarze operacyjnym wszystkich lub pewnych uprawnień, które na podstawie rozporządzenia niniejszego służą poszczególnym ministrom.

3. W czasie wojny, w razie nagłej potrzeby lub na obszarze operacyjnym, na którym władze administracyjne na skutek działań wojennych nie funkcjonują, mogą władze, uprawnione do zgłaszania zapotrzebowań, kierować zapotrzebowania do zarządu gminy. Gdyby i ten sposób nie dał pewności, że świadczenie będzie wykonane, mogą władze, uprawnione do zgłaszania zapotrzebowań, same przeprowadzić powołanie do świadczeń osobistych.

4. Naczelny Wódz drogą zarządzenia może określić również inne zmiany, poza określonymi w ust. 3, jakie należy stosować przy wykonaniu rozporządzenia niniejszego na obszarze operacyjnym.

Art. 28.

Kto uchyla się od obowiązku osobistego świadczenia lub od wykonania zarządzeń wydanych na zasadzie art. 11,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł albo obu tym karom łącznie.

Art. 29.

Kto nie spełnia obowiązku meldunkowego, określonego w art. 12, lub nie zgłasza się na wezwanie właściwej władzy,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 zł albo obu tym karom łącznie.

Art. 30.

1. Kto nie wykona rozkazu lub polecenia przełożonego w czasie spełniania obowiązku świadczenia osobistego w zakresie wykonania robót lub usług objętych tym obowiązkiem,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 zł albo obu tym karom łącznie.

2. Jeżeli wskutek niewykonania rozkazu lub polecenia wynikła szkoda lub niebezpieczeństwo znacznej szkody,

sprawca podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł albo obu tym karom łącznie.

Art. 31.

Kto, będąc przełożonym w zakresie robót i usług, objętych obowiązkiem świadczenia, nadużywa swego stanowiska lub je wykorzystuje bądź na szkodę interesu publicznego, bądź wyrządzając jakąkolwiek krzywdę swemu podwładnemu,

podlega, niezależnie od odpowiedzialności karnej na zasadach ogólnych, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł — albo obu tym karom łącznie.

Art. 32.

Do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w art. 28, 29, 30 i 31, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej, jeśli nie zachodzi przypadek dyscylinarnego ukarania przewidzianego rozporządzeniem niniejszym.

Art. 33.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Rolnictwa i Reform Rolnych, Opieki Społecznej oraz Poczt i Telegrafów — każdemu we właściwym mu zakresie działania i w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 34.

1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

1. Równocześnie tracą moc obowiązującą: ustawa z dnia 25 lipca 1919 r. o osobistych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 401) i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 456).

---

z 28 czerwca Nr 56 Rok 1939

Poz. 355. Ustawa z dnia 20 czerwca 1939 r. o ratyfikacji porozumienia między Rzecząpospolitą Polską a Wielką Brytanią, dotyczącego clenia pewnych wyrobów chemicznych.

Poz. 356. Ustawa z dnia 20 czerwca 1939 r. o ratyfikacji układu handlowego między Rzecząpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad oraz protokołu dodatkowego do tegoż układu.

Poz. 357. Ustawa z dnia 20 czerwca 1939 r. o ratyfikacji umowy dodatkowej do umowy gospodarczej między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką.

Poz. 358. Ustawa z dnia 20 czerwca 1939 r. o ratyfikacji protokołu taryfowego między Polską a Estonią.

Poz. 359. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1939 r. o statystyce przemysłu gospodniego.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 464) zmienionej ustawą z dnia 1 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 436) zarządza się co następuje:

§ 1. Osoby, sprawujące zarząd przedsiębiorstw przemysłu gospodniego, objętych przepisem art. 8 pkt 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468), zmienionego ustawą z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350), obowiązane są składać Głównemu Urzędowi Statystycznemu sprawozdania, zawierające dane, dotyczące:

1) właściciela przedsiębiorstwa;

2) rodzaju i charakteru przedsiębiorstwa;

3) istniejących w przedsiębiorstwie urządzeń budowlanych, sanitarnych i gastronomicznych;

4) frekwencji gości;

5) ceny pokojów i usług;

6) stanu finansowego i obrotu przedsiębiorstwa;

7) personelu zatrudnionego w przedsiębiorstwie.

§ 2. Sprawozdania, wymienione w § 1, mają być sporządzane przez przedsiębiorstwa według wzorów, instrukcyj i w terminach ustalanych przez Główny Urząd Statystyczny.

§ 3. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 360. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1939 r. o zmianie granic powiatów tureckiego i konińskiego w województwie poznańskim.

Poz. 361. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1939 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 1938 r. o przepisach przejściowych i uzgadniających, związanych z rozciągnięciem przepisów celnych na ziemie odzyskane w październiku i listopadzie 1938 r.

Poz. 362. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 czerwca 1939 r. o zasadach obliczenia i przerachowania roszczeń z tytułu umów ubezpieczeniowych, zawartych z byłą rosyjską Kasą emerytalną pracowników państwowych kolei żelaznych, przekształconą od dnia 1 stycznia 1917 r. na mocy ustawy z dnia 9 września 1916 r. (Zbiór praw i rozporządzeń Rządu Nr 257, poz. 1974 z 1916 r.) na kasę oszczędnościowo-zapomogową dla pracowników, rzemieślników i robotników państwowych kolei żelaznych.

Poz. 363. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 16 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości o sprzedaży na raty obligacyj pożyczek premiowych.

Poz. 364. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 22 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany taryfy celnej wywozowej.

Poz. 365. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 9 czerwca 1939 r. o sprostowaniu błędu w obwieszczeniu Ministra Opieki Społecznej z dnia 9 maja 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. o Państwowym Zakładzie Higieny.

---

z 30 czerwca Nr 57 Rok 1939

Poz. 366. Ustawa z dnia 23 czerwca 1939 r. o stanie wojennym.

Art. 1. 1. Prezydent Rzeczypospolitej zarządza stan wojenny na obszarze całego Państwa lub jego części na wniosek Rady Ministrów, uchwalony z inicjatywy Ministra Spraw Wojskowych.

2. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, oprócz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, należy obwieścić w gminach, objętych stanem wojennym.

3. Zarządzenie wchodzi w życie na obszarze powiatu z dniem obwieszczenia go w miejscowości, będącej siedzibą powiatowej władzy administracji ogólnej, a gdy warunki nie pozwalają na dokonanie obwieszczenia w tej miejscowości — z dniem obwieszczenia go w siedzibie właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

4. Obwieszczenie powinno wymieniać swobody obywatelskie, które ulegają zawieszeniu oraz skutki, jakie zawieszenie tych swobód pociąga za sobą.

Art. 2. 1. Zarządzenie stanu wojennego pociąga za sobą z mocy samego prawa zawieszenie swobód obywatelskich ze skutkami, określonymi w art. 3 — 7 ustawy z dnia 22 lu-

tego 1937 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 108), przy czym jednak zachodzą co do tych skutków następujące zmiany:

1) uprawnienia, które władze administracji ogólnej mają wobec osób zagrażających bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu, służą im także w stosunku do osób zagrażających interesom obrony Państwa;

2) zatrzymanie w areszcie może władza administracji ogólnej zarządzić na czas do jednego miesiąca;

3) w sprawach karnych administracyjnych można stosować areszt tymczasowy na czas do 3 miesięcy;

4) internowanie i konfinowanie można zarządzić na czas trwania stanu wojennego lub krótszy;

5) odstąpienie od aresztowania pod warunkiem złożenia kaucji lub poręczenia nie może nastąpić w stosunku do osób podejrzanych o popełnienie zbrodni stanu (art. 93 — 98 kodeksu karnego), bądź przestępstwa umyślnego, określonego w art. 99 — 109 kodeksu karnego, bądź też zbrodni lub umyślnego występku, określonego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 851).

2. Internowanie i konfinowanie do 3 miesięcy zarządza powiatowa władza administracji ogólnej, na okres zaś dłuższy — wojewódzka władza administracji ogólnej.

Art. 3. 1. W czasie trwania stanu wojennego mają moc przepisy art. 8 i 9 ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 108) z tą zmianą, że wyjątkowe rozporządzenia i zarządzenia wydaje:

1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawach zaopatrzenia ludności w przedmioty powszedniego użytku oraz warunków zdrowotnych zwierząt;

2) Minister Opieki Społecznej w sprawach zdrowia publicznego.

2. Ministrowie Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Opieki Społecznej wydają wyjątkowe rozporządzenia i zarządzenia w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

3. Przepisy art. 1 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do rozporządzeń wyjątkowych, wydawanych przez właściwych ministrów.

Art. 4. 1. W czasie trwania stanu wojennego mają moc przepisy art. 12 i 15 ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 108), przy czym jednak:

1) przekazanie władzom wojskowym funkcyj i uprawnień cywilnych władz administracyjnych następuje w drodze zarządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych;

2) rozporządzenia, przewidziane w art. 15 ustawy o stanie wyjątkowym, wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

2. W miejscowościach, w których na skutek działań wojennych władze administracji ogólnej nie są czynne, wszelkie ich uprawnienia przechodzą z mocy samego prawa na właściwe władze wojskowe.

Art. 5. 1. Rada Ministrów może wprowadzić zawsze postępowanie doraźne przed sądami powszechnymi na całym obszarze, objętym stanem wojennym, lub jego części.

2. Rada Ministrów może poddać postępowaniu doraźnemu wszelkie zbrodnie i występki, uznane za niebezpieczne ze stanowiska interesów obrony Państwa, chociażby nawet przestępstwa te nie były objęte przepisami o postępowaniu doraźnym.

3. W postępowaniu doraźnym, wprowadzonym na podstawie ust. 1, w przypadkach wyjątkowych nie muszą być dochowane ograniczenia co do terminów, zakreślonych dla przesłuchania oskarżonych, trwania dochodzeń, złożenia wniosku co do stawienia oskarżonego przed sądem doraźnym, wyznaczenia rozprawy głównej i czasu jej trwania.

4. Rozporządzenie o wprowadzeniu postępowania doraźnego wraz z przepisem ust. 3 obowiązują w dalszym ciągu, mimo uchylenia stanu wojennego, aż do czasu uchylenia tego postępowania przez Radę Ministrów.

Art. 6. 1. Kto wykracza przeciw nakazom lub zakazom, wydanym na podstawie ustawy niniejszej lub opartych na niej rozporządzeń lub zarządzeń, podlega w trybie administracyjnym karze aresztu do 1 roku i grzywny do 10.000 zł albo jednej z tych kar.

2. W sprawach o przestępstwa, określone w ust. 1, stosuje się przyśpieszone postępowanie karno-administracyjne, przy czym żądanie skierowania sprawy na drogę sądową nie wstrzymuje też wykonania kary aresztu.

Art. 7. 1. Zarządzenie stanu wojennego na obszarze, objętym stanem wyjątkowym, powoduje z mocy samego prawa wygaśnięcie zarządzenia o stanie wyjątkowym.

2. Rozporządzenia i zarządzenia wyjątkowe, wydane na podstawie przepisów o stanie wyjątkowym, obowiązują jednak nadal do czasu ich uchylenia na podstawie przepisów ustawy o stanie wojennym.

Art. 8. 1. Rząd, korzystając z uprawnień, nadanych ustawą niniejszą, stosuje się do postulatów Naczelnego Wodza.

2. Władze administracji ogólnej obowiązane są stosować się do postulatów właściwych władz wojskowych w sprawach, objętych art. 3 — 8 ustawy o stanie wyjątkowym.

3. Właściwość władz wojskowych, wymienionych w ust. 2, jak również właściwość władz, wymienionych w art. 4 ust. 2, określa Naczelny Wódz, a do czasu mianowania Naczelnego Wodza — rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 9. 1. Prezydent Rzeczypospolitej uchyla stan wojenny na wniosek Rady Ministrów, uchwalony z inicjatywy Ministra Spraw Wojskowych.

2. Uchylenie to może dotyczyć całego obszaru, na którym stan wojenny był zarządzony, albo też tylko jego części.

3. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o uchyleniu stanu wojennego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i powoduje wygaśnięcie na obszarze, na którym uchylono stan wojenny, wszelkich rozporządzeń i zarządzeń wyjątkowych. Nie dotyczy to jednak kar i postępowania karnego (art. 6), ani też odpowiedzialności gmin za szkody i straty oraz postępowania odszkodowawczego, przewidzianych w art. 8 ustawy o stanie wyjątkowym.

Art. 10. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 54).

Art. 11. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych.

Art. 12. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 367. Ustawa z dnia 23 czerwca 1939 r. o szczególnej odpowiedzialności karnej w przypadkach zbiegostwa do nieprzyjaciela lub poza granice Państwa.

Art. 1. W razie skazania za przestępstwo, wymienione:

1) w art. 34, 39, 40, 46, 47 i 48 kodeksu karnego wojskowego lub

2) w art. 173 ust. (1) lit. b) i ust. (2) ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220) —

jeżeli sprawca zbiegł do nieprzyjaciela lub poza granice Państwa — sąd może orzec obok kar przewidzianych za dane przestępstwo, następujące szczególne kary dodatkowe: a) przepadek majątku oraz b) utratę zdolności do dziedziczenia i otrzymywania darowizn.

Art. 2. 1. Przepadek majątku obejmuje utratę mienia nieruchomego, ruchomego oraz wierzytelności i wszelkich praw majątkowych z wyjątkiem przedmiotów, nie podlegających egzekucji sądowej.

2. Przepadły majątek przechodzi na własność Skarbu Państwa z przeznaczeniem na Fundusz Obrony Narodowej.

3. Przepisy, określające tryb postępowania przy przekazywaniu na własność Skarbu Państwa (Funduszu Obrony Narodowej) przepadłego majątku wydadzą Ministrowie Sprawiedliwości i Spraw Wojskowych.

Art. 3. 1. Utrata zdolności do dziedziczenia dotyczy zarówno dziedziczenia ustawowego, jak i otrzymania jakichkolwiek korzyści majątkowych z czynności prawnych, zdziałanych na wypadek śmierci. W miejsce skazanego wstępuje z mocy prawa Skarb Państwa (Fundusz Obrony Narodowej); za wszelkie zobowiązania, które by z tego tytułu obciążały Skarb Państwa, odpowiada Skarb Państwa tylko otrzymanym majątkiem.

2. Utrata zdolności do otrzymywania darowizn polega na pozbawieniu skazanego wszelkich korzyści majątkowych, wynikających z aktu darowizny; korzyści te przechodzą na Skarb Państwa (Fundusz Obrony Narodowej).

Art. 4. Utrata zdolności do dziedziczenia i otrzymywania darowizn następuje na zawsze.

Art. 5. 1. Wszelkie czynności prawne, zdziałane przez zbiegłego po ucieczce albo w ciągu dwóch lat przed ucieczką w zamiarze uchylenia majątku spod grożących szczególnych kar dodatkowych, będą uznane przez sąd za nieważne, jeżeli nabywca wiedział lub powinien był wiedzieć o tym zamiarze zbiegłego.

2. Jeżeli z czynności prawnej zbiegłego osiąga korzyść osoba, będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że wiedziała o zamiarze zbiegłego.

3. Jeżeli osoba trzecia osiągnęła korzyść pod tytułem darmym, czynność prawna zbiegłego będzie uznana za nieważną bez względu na to, czy obdarzony wiedział lub powinien był wiedzieć o zamiarze zbiegłego.

Art. 6. 1. W przypadku wszczęcia dochodzenia lub śledztwa o przestępstwo, wymienione w art. 1, prokurator może złożyć wniosek o zabezpieczenie grożącego sprawcy przepadku majątku sposobami, wskazanymi w kodeksie postępowania cywilnego dla zabezpieczenia powództwa.

2. W sprawie zabezpieczenia rozstrzyga na posiedzeniu niejawnym sąd, do którego właściwości sprawa należy.

3. Na postanowienie to służy zażalenie.

Art. 7. 1. Jeżeli oskarżony o jedno z przestępstw, wymienionych w art. 1, nie został ujęty wobec przebywania w mocy nieprzyjaciela, zagranicą lub niemożności ustalenia jego miejsca pobytu w kraju, sąd zarządza postępowanie przeciwko zbiegłemu.

2. Postępowanie przeciwko zbiegłemu toczy się według zasad kodeksu wojskowego postępowania karnego, jeżeli zbiegły podlega właściwości sądów wojskowych, a według zasad kodeksu postępowania karnego, jeżeli zbiegły podlega właściwości sądów powszechnych — ze zmianami, wskazanymi w dalszych przepisach.

Art. 8. 1. W postępowaniu karnym nawet w toku dochodzenia lub śledztwa zbiegły musi mieć obrońcę. Jeżeli zbiegły nie ma obrońcy z wyboru, wyznacza się obrońcę z urzędu. Pra-

wo wyboru obrońcy służy także ojcu, matce, opiekunowi, małżonkowi, dzieciom i rodzeństwu zbiegłego.

2. Obrońcy zbiegłego służą wszystkie prawa oskarżonego.

Art. 9. 1. Rozprawa główna przeciw nieobecnemu zbiegłemu, oskarżonemu o przestępstwo określone w art. 1, odbywa się zawsze przy udziale obrońcy.

2. Jeżeli przewód sądowy nie dostarczył dostatecznych dowodów do przyjęcia winy lub niewinności zbiegłego, sąd zawiesza postępowanie.

3. Podjęcie zawieszonego postępowania nastąpi na wniosek prokuratora po wyjściu na jaw nowych okoliczności, uzasadniających winę lub niewinność zbiegłego.

Art. 10. 1. Wyroku, wydanego w postępowaniu przeciwko zbiegłemu, nie uważa się za zaoczny.

2. Wyrok powinien zawierać uzasadnienie na piśmie. Wyrok z uzasadnieniem należy sporządzić w ciągu tygodnia od dnia ogłoszenia.

Art. 11. 1. Postępowanie przeciwko zbiegłemu przestaje się toczyć z chwilą, w której znajdzie się on w rozporządzeniu sądu lub prokuratora.

2. Jeżeli zbiegły znajdzie się w rozporządzeniu sądu lub prokuratora przed uprawomocnieniem się wyroku, wyrok, wydany w postępowaniu przeciwko zbiegłemu, traci moc, po czym sąd na posiedzeniu niejawnym zarządza dalsze postępowanie w trybie zwyczajnym.

Art. 12. 1. Wznowienie postępowania, zakończonego wyrokiem prawomocnym, wydanym w postępowaniu przeciwko zbiegłemu, może nastąpić na korzyść skazanego również w przypadku przytoczenia takich nowych faktów i dowodów nieznanych przedtym sądowi, które bądź same, bądź w związku z innymi, stwierdzają, że oskarżony jest niewinny albo że skazano go za przestępstwo cięższe niż to, które popełnił.

2. O prawie, wynikającym z ust. 1, prokurator poucza skazanego niezwłocznie po jego doprowadzeniu.

Art. 13. 1. Jeżeli w wyroku, wydanym w postępowaniu przeciwko zbiegłemu, orzeczono karę śmierci, prokurator w razie doprowadzenia skazanego zarządza niezwłocznie jego przesłuchanie oraz poucza go o prawie złożenia wniosku o wznowienie postępowania.

2. W razie, gdy skazany oświadczy, że zamierza złożyć wniosek o wznowienie postępowania, sąd zarządza protokolarne przesłuchanie go w sprawie tego wniosku w ciągu dni trzech, jeżeli wniosku takiego nie sporządzi wcześniej sam skazany lub jego obrońca.

3. Wniosek o wznowienie postępowania na korzyść skazanego wstrzymuje wykonanie kary śmierci, orzeczonej w postępowaniu przeciwko zbiegłemu.

Art. 14. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Sprawiedliwości i Spraw Wojskowych.

Art. 15. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszania.

Poz. 368. Ustawa z dnia 23 czerwca 1939 r. o Wojskowej Szkole Głównej Inżynierii.

Poz. 369. Ustawa z dnia 23 czerwca 1939 r. o przywróceniu mocy obowiązującej ustawy w przedmiocie uznania nazwisk, przybranych podczas służby wojskowej.

Art. 1. Przywraca się moc obowiązującą ustawy z dnia 11 maja 1920 r. w przedmiocie uznania nazwisk, przybranych podczas służby wojskowej (Dz. U. R. P. Nr 42, poz. 251), ze zmianami następującymi:

1) o zmianę (uznanie przybranego) nazwiska ubiegać się mogą osoby, które przybrały nazwiska w okresie do dnia 30 czerwca 1922 roku;

2) zezwoleń na zmianę (uznanie przybranego) nazwiska udziela Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych;

3) ogłoszeń w Monitorze Polskim dokonywa i wpis do aktów stanu cywilnego zarządza Minister Spraw Wewnętrznych;

4) prawo do używania zmienionego (przybranego) nazwiska powstaje z chwilą doręczenia aktu zezwolenia.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1940 r.

Poz. 370. Ustawa z dnia 23 czerwca 1939 r. o uregulowaniu stanu prawnego majątków Kościoła Prawosławnego.

Poz. 371. Ustawa z dnia 23 czerwca 1939 r. o rozciągnięciu na ziemie odzyskane, włączone do województwa śląskiego, ustawy o opłatach od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża.

Art. 1. Na ziemie odzyskane, włączone do województwa śląskiego, rozciąga się moc obowiązującą ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. o opłatach od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 111).

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Opieki Społecznej oraz Skarbu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 372. Ustawa z dnia 28 czerwca 1939 r. o częściowej zmianie przepisów o uporządkowaniu długów rolniczych.

Poz. 373. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 czerwca 1939 r. o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień układu handlowego między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Słowacką.

Poz. 374. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1939 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów o oznaczaniu pochodzenia niektórych kategorii towarów w wewnętrznym handlu detalicznym.

Poz. 375. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 czerwca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich w powiecie nowotarskim, województwie krakowskim.

Poz. 376. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 czerwca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich Siółko i Zawałów w powiecie podhajeckim, województwie tarnopolskim.

Poz. 377. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 czerwca 1939 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Odrzykoń i o utworzeniu gminy wiejskiej Bratkówka w powiecie krośnieńskim, województwie lwowskim.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 19 czerwca Nr 138 Rok 1939

Poz. 328. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 czerwca 1939 r. o przekazaniu zarządom gmin przygotowania obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej osiedli oraz ogółu ludności.

z 20 czerwca Nr 139 Rok 1939

Poz. 329. Obwieszczenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 1 czerwca 1939 r. w sprawie wysokości premii w okresie budżetowym 1939/40 dla posiadaczy pojazdów mechanicznych produkcji krajowej, zarejestrowanych po dniu 3 grudnia 1935 r., oraz w sprawie szczegółowych warunków technicznych uzasadniających premiowanie.

Poz. 330. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 19 czerwca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy Zakłady Samochodowe Wspólnoty Interesów, Spółka Akcyjna w Warszawie.

z 21 czerwca Nr 140 Rok 1939

Poz. 331. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski i Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski.

Poz. 332. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 22 czerwca Nr 141 Rok 1939

Poz. 333. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 23 czerwca Nr 142 Rok 1939

Poz. 334. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 czerwca 1939 r. o ustaleniu nazw niektórych miejscowości w województwie pomorskim.

Poz. 335. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 17 czerwca 1939 r. Nr AA. 17 j 1 o odebraniu debitu komunikacyjnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ustępu 1 Prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debit komunikacyjny niżej wymienionym drukom i zakazuje ich rozpowszechniania na obszarze Państwa:

czasopismu **„La Tribuna"** — wydawanemu w języku włoskim w Rzymie.

z 24 czerwca Nr 143 Rok 1939

Poz. 336. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 337. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 26 czerwca Nr 144 Rok 1939

Poz. 338. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 czerwca 1939 roku o ustaleniu nazw niektórych miejscowości w powiecie drohobyckim, gródeckim, kolbuszowskim i łańcuckim województwie lwowskim.

z 27 czerwca Nr 145 Rok 1939

Poz. 339. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 340. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 21 czerwca 1939 r. Nr A.A. 17e 60 o odebraniu debitu komunikacyjnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ustępu 1 Prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debit komunikacyjny niżej wymienionym drukom i zakazuje ich rozpowszechniania na obszarze Państwa:

atlasowi p. t. **„Westermanns Neuer Schulatlas“** Adolfa Liebersa — wydanemu w języku niemieckim w Berlinie — Hamburgu;

atlasowi p. t. **„Stufenatlas für höhere Lehranstalten“** Fischera i Geistbecka — wydanemu w języku niemieckim w Lipsku;

książce p. t. **„Czto każdyj dołżen znat‘ ob Ukrainie cz. II“** — W. M. Lewitskij‘ego — wydanej w języku rosyjskim w Paryżu.

Poz. 341. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 czerwca 1939 r. o zmianie nazwy miejscowości Potrzebowo w powiecie rawickim, województwie poznańskim.

---

z 28 czerwca Nr 146 Rok 1939

Poz. 342. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 343. Ogłoszenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1939 r. o utracie Krzyża i Medalu Niepodległości.

Poz. 344. Obwieszczenie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 czerwca 1939 r. w sprawie zgłaszania list kandydatów na ławników, zastępców ławników sądów pracy i sądów okręgowych, znajdujących się w okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie.

z 30 czerwca Nr 147 Rok 1939

Poz. 345. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 czerwca 1939 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 346. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 22 czerwca 1939 r. ustalające dalszą listę agentów dewizowych.

Poz. 347. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 22 czerwca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy „Inżynier Władysław Klepacki i Z. Bujalska, właściciele: W. Klepacki i Z. Bujalska“ w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Poz. 348. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 19 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych oraz z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie statutu Państwowej Rady Geologicznej.

z 1 lipca Nr 148 Rok 1939

Poz. 349. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o wykazie instytucyj, za których pośrednictwem będą wydawane zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz jagód czarnych świeżych oraz o trybie postępowania przy wydawaniu tych zaświadczeń.

Poz. 350. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o wykazie instytucyj, za których pośrednictwem będą wydawane zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz cebuli świeżej (oprócz dymki) oraz o trybie postępowania przy wydawaniu tych zaświadczeń.

Poz. 351. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o wykazie instytucyj, za których pośrednictwem będą wydawane zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz chmielu oraz o trybie postępowania przy wydawaniu tych zaświadczeń.

z 3 lipca Nr 149 Rok 1939

Poz. 352. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 353. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 354. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1939 r. Nr AA. 17 f/25 w sprawie odebrania debitu komunikacyjnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ustępu 1 Prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debit komunikacyjny niżej wymienionym drukom i zakazuje ich rozpowszechniania na obszarze Państwa:

książce p. t. **„Ostrzeżenie“** J. F. Rutherforda, wydanej w języku polskim w Brooklynie,

książce p. t. **„Uleczenie“ J. F.** Rutherforda, wydanej w języku polskim w Brooklynie.

---

z 4 lipca Nr 150 Rok 1939

Poz. 355. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 30 czerwca 1939 r. w sprawie konroli specjalnej obrotu towarowego polsko - słowackiego.

Poz. 356. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 czerwca 1939 r. o organach obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

Poz. 357. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 23 czerwca 1939 r. w sprawie opłat na rzecz Kasy Bratniej Górników w Sosnowcu w III kwartale 1939 r.

z 5 lipca Nr 151 Rok 1939

Poz. 358. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 359. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 360. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 21 czerwca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy „Społem", Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie.

Poz. 361. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 21 czerwca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy Zakłady Odlewnicze Inż. Ludwik Kembliński, Spółka Akcyjna w Niekłaniu.

z 6 lipca Nr 152 Rok 1939

Poz .362. Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 27 czerwca 1939 r. o umorzeniu 25-ej raty 5% konwersyjnej pożyczki kolejowej 1926 r.

Poz. 363. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1939 r. Nr AA. 17 c 21 o przywróceniu debitu komunikacyjnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ust. 1 Prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym przywraca debit komunikacyjny czasopismu „Le Rire" — wydawanemu w języku francuskim w Paryżu, któremu został odebrany debit komunikacyjny zarządzeniem z dnia 12 kwietnia 1938 r. Nr AA. 17 c 21.

---

z 7 lipca Nr 153 Rok 1939

Poz. 364. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

III. Inne wydawnictwa.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

z dnia 10 czerwca 1939 r. Nr 22

Poz. 112.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 2 marca 1939 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, o przekazaniu Automobilklubowi Polski prawa wydawania pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych dla kierowców niezawodowych i zawodowych.

Na podstawie § 43 ust. (1) rozporządzenia Ministrów Komunikacji, Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. nr 85, poz. 616) — w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych — upoważniam Automobilklub Polski do wydawania pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych dla kierowców niezawodowych.

Na podstawie § 45 ust. (1) tegoż rozporządzenia, upoważniam Automobilklub Polski do sprawdzania kwalifikacyj fachowych osób ubiegających się o pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych w charakterze kierowców zawodowych.

Na podstawie § 46 tegoż rozporządzenia, przekazuje Automobilklubowi Polski wydawanie pozwoleń dla kierowców zawodowych na warunkach, ustalonych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Jednocześnie na podstawie § 83 omawianego rozporządzenia zatwierdzam w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych regulamin egzaminów dla kandydatów na kierowców pojazdów mechanicznych, stanowiący załącznik *) nr 1 do niniejszego zarządzenia.

Pozwolenia te będą wystawiane na drukach, których wzór przedstawiają załączniki nr nr 2 i 3. (Pozwolenia dla kierowców niezawodowych na drukach koloru zielonego, zaś dla kierowców zawodowych na drukach koloru różowego).

Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 czerwca 1939 r.

---

*) nie przedrukowano.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

[illegible]

Drukarnia Gaz. Adm. i R. P., Warszawa, Trębacka 11.